

iuventa

Slovenský inštitút mládeže

Slovak Youth Institute

Výročná správa 2007

Úvod 4

Vzdelávanie a školenia 5

Grantové programy 8

Prieskumy a výskumy 9

Podpora talentov 10

Rozvoj mládežníckej politiky 11

Výchova k ľudským právam 12

Informácie pre mládež 14

Medzinárodná spolupráca 15

Partnerstvá 16

Výzvy pre budúcnosť 17

Zaujímavé čísla 18

Kontakt 19

Úvod

Práca s mládežou je keď...

...deti a mládež robia niečo zaujímavé, čo zodpovedá ich potrebám a očakávaniam; v prostredí svojich rovesníkov a v spoločnosti ľudí, ktorí im rozumejú a vedia, čo pozitívne im tieto aktivity dávajú.

Práca s mládežou, ak je systematická a zámerná, prináša...

...životné zručnosti, ktoré nemôže dať v takom rozsahu ani škola počas vyučovania, ani rodina: schopnosť pracovať v tíme, riešiť problémy, viesť skupinu, komunikovať, prezentovať svoje názory a názory rovesníkov...

Práca s mládežou nie je hra...

... ale nástroj na sebarealizáciu, priestor na učenie sa zodpovednosti, tímovej práci, občianstvu; rozvíja kreativitu, iniciatívu a solidaritu...

IUVENTA je príspevková organizácia Ministerstva školstva SR a jej hlavným cieľom je rozvoj a skvalitňovanie práce s mládežou a politiky voči mládeži v súlade s národnými koncepčnými materiálmi.

IUVENTA

- vzdeláva, metodicky usmerňuje a poskytuje informácie,
- podporuje rozvoj výskumu v oblasti mládeže a pripravuje vlastné výskumné projekty,
- podporuje prácu s talentovanou mládežou (predmetové olympiády a postupové súťaže),
- zabezpečuje grantové programy Ministerstva školstva (ADAM),
- je Národnou agentúrou programu a Európskej únie Mládež v akcii,
- je sídlom Eurodesku – Európskej informačnej siete pre mládež a pracovníkov s mládežou.

Cieľové skupiny

- dobrovoľní a profesionálni pracovníci s mládežou,
- mládež, mladí vedúci, mládežnícki pracovníci a vedúci neformálnych skupín mládeže,
- pedagogickí zamestnanci škôl a školských zariadení,
- žiaci základných a stredných škôl,
- zamestnanci samospráv, zodpovední za mládež,
- výskumníci a doktorandi z oblasti výskumu mládeže.

Témy a priority aktivít

- participácia mládeže na živote školy, obce a regiónu,
- mládežnícke dobrovoľníctvo,
 - výchova k ľudským právam,
 - neformálne vzdelávanie v práci s mládežou,
 - zapojenie mladých ľudí s nedostatkom príležitostí do spoločnosti.

Vzdelávanie a školenia

Téma 1: Participácia mládeže

Profesionálna podpora žiackych školských rád

Cieľom žiackej školskej rady (ďalej ŽŠR) je umožniť mladým ľuďom – študentom, ovplyvňovať dianie a atmosféru v škole a mimo nej. Uvedomujeme si, že bez podpory vedenia školy a „dôležitého dospelého“ nie je možné zabezpečiť jej efektívne fungovanie a pokračovanie činnosti. V roku 2007 sa konalo deväť školení pre 148 učiteľov - „koordinátorov žiackych školských rád“, ktorí absolvovali akreditované vzdelávanie. Oboznámili sa s teóriou participácie, legislatívou k ŽŠR, prekážkami rozvoja ŽŠR, diskutovali o úlohách koordinátora a výhodách existencie ŽŠR a tvorili individuálne akčné plány na rozvoj ŽŠR na vlastných školách.

Žiacke školské rady - študenti

Takmer 400 študentov a študentiek sa zúčastnilo na 12 školeniach pre členov ŽŠR z celého Slovenska. Školenia zabezpečili Regionálne centrá mládeže, ktoré spolupracovali aj so skupinou externých školiteľov a s ďalšími odborníkmi. Komunikácia s vedením školy a s ostatnými študentmi, organizovanie práce ŽŠR, riešenie problémov, zabezpečenie voľieb, hodnotenie práce ŽŠR, formy prezentácie názorov voličov boli hlavnými témami školení.

Konferencia Aj nás sa to týka II.

2. celoslovenská konferencia poskytla priestor na prezentáciu rôznych výskumov a odborných materiálov a na predstavenie úspešných projektov a aktivít jednotlivých ŽŠR. V programe boli aj tematické workshopy, ktorých výstupy zdôraznili potrebu vzniku podporných prvkov:

- vytvorí virtuálny priestor na diskusiu medzi jednotlivými ŽŠR (www.skolaplus.sk),
- podpora problematiky ŽŠR prostredníctvom vedúcich pracovníkov škôl,
- príprava konferencií a okrúhlych stolov v regiónoch,
- komunikácia so zriaďovateľmi stredných škôl o postavení ŽŠR pri ovplyvňovaní regionálnej politiky voči mládeži.

Školenia k európskemu občianstvu a aktívnej participácii

Jedným z hlavných cieľov programu Európskej únie Mládež v akcii je podpora aktívneho občianstva mladých ľudí. Program ponúka rôzne finančné možnosti v rámci svojich podakcií, ale správne pripraviť projekt v oblasti občianstva vyžaduje aj znalosť problematiky. Školenia, ktorých sa zúčastnilo 40 účastníkov, umožnili zúčastneným získať predstavu o prejavoch občianstva a o formách a postupoch ako umožniť mladým ľuďom formulovať postoje a získať kompetencie a motiváciu k takýmto aktivitám.

Téma 2: Mládežnícke dobrovoľníctvo

Potreba podpory mládežníckeho dobrovoľníctva sa zdôrazňuje v Národnej správe o dobrovoľníctve mládeže (IU-VENTA, 2006 – materiál pre Európsku komisiu; www.iuventa.sk), a to najmä v oblasti vzdelávania osôb, ochotných v oblasti dobrovoľníctva výrazne pomôcť.

V Trnave, Michalovciach, Prešove a Poprade sa konalo akreditované vzdelávanie pre samosprávy k podpore mládežníckeho dobrovoľníctva pre 80 zamestnancov samospráv alebo nimi riadených organizácií.

Ďalší „dôležití dospelí“, ktorí ovplyvňujú prácu s mladými dobrovoľníkmi sú koordinátori v združeniach a zariadeniach pre voľný čas. 15 prvých záujemcov sa zúčastnilo na akreditovanom vzdelávaní pre koordinátorov mládežníckych dobrovoľníkov „APETIZÉR“ v decembri 2007 vo Svite. Počas školenia získali koordinátori základné informácie o získavaní a motivácii mladých ľudí k dobrovoľníctvu, príprave organizácie na prácu s dobrovoľníkmi, vymedzení úloh koordinátora dobrovoľníkov, ako aj podpore osobnosti a kompetencií koordinátora.

Školenia na podporu rozvoja Európskej dobrovoľníckej služby (ďalej len „EDS“) v rámci programu Európskej únie Mládež v akcii boli zamerané na zvyšovanie kvality procesu hosťovania zahraničných dobrovoľníkov v slovenských organizáciách, ako aj na vysielanie slovenských dobrovoľníkov na projekty EDS do zahraničia. Všetky organizácie, ktoré sú zapojené do EDS prešli procesom akreditácie, ktorému predchádzali podporné semináre a školenia, na ktorých sa zúčastnilo 481 zástupcov organizácií venujúcich sa práve dobrovoľníctvu mladých ľudí.

Ďalšie témy:

Úlohou IUVENTY je zabezpečiť všestrannú podporu práce s mládežou, teda nielen distribúciu finančných zdrojov (pozri časť „Grantové programy“), ale aj podporu organizácií pri ich správnom použití. „Nalieváreň“ je stretnutie príjemcov dotácií a finančných príspevkov, kde sa účastníci (v roku 2007 ich bolo 111) oboznámia so svojimi právami a povinnosťami, systémom zúčtovania dotácie alebo finančného príspevku, požiadavkami na vedenie účtovníctva, základmi propagácie projektu a donora, pripravujú sa na prekážky a komplikácie, ktoré sa pravidelne vyskytnú v každom projekte.

V rámci stratégie zapojenia mladých ľudí s nedostatkom príležitostí do projektov programu Mládež v akcii bola pozornosť sústredená na organizácie, ktoré pracujú najmä s mladými rómskymi lídrami, ale aj s mládežou z vidieka a nezamestnanou mládežou. Školenia sa konali pre menší počet účastníkov (34 za rok), aby sa školitelia mohli venovať individuálnym prípadom a konkrétnym situáciám. Prostredníctvom školení si mládežnícki vedúci a pracovníci s mládežou zadefinovali základné prekážky pri zapájaní svojich cieľových skupín do programu, získali základné informácie o možnostiach, pravidlách, postupoch a pripravili plán konkrétnych aktivít na zlepšenie situácie.

Program Mládež v akcii poskytuje okrem finančných prostriedkov na priame projekty aj rôzne školiace a tréningové aktivity pre pracovníkov s mládežou. Súčasťou tejto stratégie sú aj pravidelné evalvačné stretnutia. Akcia KAMBEK aj v roku 2007 dostala na jedno miesto 93 účastníkov podporených projektov, ktoré sa realizovali v roku 2006 – 2007. Okrem reflexie a analýzy dopadu projektov prebehlo aj vyhlásenie súťaže FILIP 2007 o najlepšiu prezentáciu úspešného projektu. Medzi pravidelné evalvačné stretnutie patrí aj hodnotiace stretnutie účastníkov zahraničných študijných návštev, kde sa analyzuje najmä dopad a možnosti následných projektov.

58 pracovníkov s mládežou sa zúčastnilo školení na komunikačné zručnosti v oblasti práce s mládežou a kurzu anglického jazyka. Hoci program Mládež v akcii je pokračovaním predchádzajúcich programov Mládež a Mládež pre Európu, má svoje osobitosti a špecifiká. Špecializované workshopy so školicami prvkami umožnili 197 záujemcom zorientovať sa v nových podakciách, postupoch, prioritách a vytvorili priestor na diskusiu a nadviazanie aktívnej komunikácie s Národnou agentúrou programu.

Práca s mládežou na Slovensku je založená na dobrovoľníctve a poznačená pomerne vysokou fluktuáciou pracovníkov s mládežou a mládežníckych vedúcich. Vznikajú nové formálne a neformálne skupiny, ktoré často nevedia kde začať pri tvorbe a realizácii projektov. 172 záujemcov o problematiku projektového manažmentu sa zúčastnilo na školeniach, ktoré sa zaoberali témami ako analýza situácie, východiská a definícia cieľov, úloh, aktivít, vytváranie partnerstva, vedenie účtovníctva. Mnohí začali chápať projekt nie len ako prostriedok na získanie financií, ale najmä ako nástroj na zmenu, alebo vyriešenie problému resp. zlepšenie situácie.

Výtvarná netradične bol názov školenia pre pracovníkov Centier voľného času, učiteľov a pracovníkov s mládežou, ktorí využívajú umenie a výtvarný prejav pri svojej práci s deťmi a mládežou. Pre tú istú cieľovú skupinu sa v spolupráci s Metodicko-pedagogickým centrom v Prešove konal seminár na tému aktuálne trendy v mládežníckej politike.

Grantové programy

IUVENTA v roku 2007 zabezpečovala šesť programov, ktoré poskytujú dotácie a finančné príspevky na projekty a aktivity v oblasti práce s mládežou:

- Mládež v akcii,
- Participácia,
- Grantový program Každý iný – všetci rovní (ďalej KIVR),
- Podpora občianskych združení v oblasti práce s deťmi a mládežou v rámci dokumentu Ministerstva školstva SR „Podmienky finančnej podpory práce s deťmi a mládežou na roky 2004 až 2007“,
- Podpora informačno-poradenskej činnosti pre deti a mládež,
- Programy finančnej podpory aktivít detí a mládeže Ministerstva školstva SR na roky 2008 – 2013 (programy ADAM), v ktorom bol zabezpečený len príjem žiadostí.

V záujme zabezpečenia informovanosti o uvedených grantových programoch sa konali informačno – motivačné workshopy, konzultácie a konzultačné dni v regiónoch a boli publikované informačné materiály. Objektivitu výberu predložených žiadostí o dotáciu alebo finančný príspevok zabezpečovali expertné posudky a nezávislé výberové komisie. Členovia odborných a výberových komisií absolvovali školenia o podmienkach jednotlivých grantových programov. Monitoring podporených projektov a kontrolu záverečných správ o ich uskutočnení zabezpečila Národná agentúra programu Mládež v akcii a Oddelenie rozvoja práce s mládežou IUVENTY.

Názov programu	Počet predložených žiadostí o dotáciu alebo finančný príspevok	Počet podporených žiadostí	Prerozdelená suma dotácií a finančných príspevkov celkom
Mládež v akcii	331	116	1,283.573,- EUR
Participácia	40	19	3,000.000,- Sk
Každý iný – všetci rovní	62	47	2,966.135,- Sk
Podpora občianskych združení detí a mládeže	42	35	60.000.000,- Sk
Podpora informačno-poradenskej činnosti	21	15	6,770.000,- Sk

Prieskumy a výskumy

Ak má byť politika voči deťom a mládeži naozaj efektívna, jej tvorba musí vychádzať z jasných, konkrétnych, dôveryhodných a presných informácií o mládeži, o jej živote, očakávaniach a potrebách. Ľudia, ktorí sa mládeži venujú alebo rozhodujú o jej postavení a živote musia mať k dispozícii aj prognózy a možnosti ďalšieho vývoja tejto demografickej skupiny.

Výskum mládeže v témach participácia, dobrovoľníctvo, neformálne vzdelávanie bol a ešte stále je pomerne málo spracovaný. V roku 2007 sa uskutočnili iniciatívy a projekty, ktoré prispeli k rozvoju oblasti výskumu:

Dataarchív výskumov o mládeži na jednom mieste sústreďuje výsledky profesionálnych výskumov z rôznych zdrojov. V roku 2007 sa rozšíril o výsledky z 8 nových výskumov (www.vyskummladeze.sk).

Cieľom seminára „Výskum mládeže a politika EÚ“ pre doktorandov a mladých výskumníkov a seminára, zameraného na sieťovanie rôznych subjektov aktívnych v oblasti výskumu mládeže bolo vytvoriť platformu na komunikáciu a plánovanie výskumných aktivít podľa reálnych potrieb praxe.

Na základe výzvy na spoluprácu v oblasti výskumu boli zabezpečené výskumné úlohy na témy

- samosprávna politika voči mládeži,
- mediálna gramotnosť mládeže,
- participácia mládeže na stredných a vysokých školách,
- pripravenosť centier voľného času na prácu so znevýhodnenou mládežou,
- možnosti voľného času a bariéry organizovanosti mládeže.

V rámci partnerstva Rady Európy a Európskej komisie pracuje od roku 2004 Európske znalostné centrum o mládežníckej politike. Členské štáty Rady Európy si vymieňajú informácie o kľúčových oblastiach mládežníckej politiky. IU-VENTA ako národný korešpondent tiež prispela k zberu, triedeniu a zverejneniu informácií o situácii na Slovensku prostredníctvom stránok partnerstva <http://www.youth-partnership.net/>.

Evalvácia programu Európskej únie MLÁDEŽ 2000 –2006 bola jednou z významných výskumných úloh. V spolupráci s agentúrou FOCUS sa uskutočnili nezávislé stretnutia s účastníkmi projektov v rámci uvedeného programu, prebehli dotazníkový prieskum a mnoho cenných informácií poskytli záverečné správy o uskutočnených projektoch a štruktúrované rozhovory s úspešnými organizáciami a jednotlivcami. Hodnotenie programu sa zameralo na kvantitatívne a kvalitatívne ukazovatele. V oboch prípadoch sa potvrdilo, že program Mládež bol na Slovensku realizovaný s úspechom. Národná agentúra rozdelila počas rokov 2000 – 2006 celkovo 9 083 887 EUR na projekty mládežníckej mobility a do aktivít programu sa zapojilo 23 271 účastníkov. Program prispel najmä k zvyšovaniu kľúčových kompetencií mladých ľudí a mládežníckych pracovníkov a k ich osobnostnému a profesionálnemu rastu. Dopad programu na mladých ľudí bol najmä v oblasti ich zručností pripraviť, zorganizovať a vyhodnotiť projekt, v ich väčšej odhodlanosti komunikovať v cudzom jazyku, v oblasti záujmu o iné kultúry, ich pochopeniu a tolerancie k nim, ako aj v oblasti podpory aktívnej participácie na miestnej úrovni.

Podpora talentovanej mládeže

IUVENTA prispieva k identifikácii a podpore talentov najmä prostredníctvom koordinácie predmetových olympiád a postupových súťaží, ktoré vyhlasuje pre žiakov základných a stredných škôl Ministerstvo školstva SR. Súťaže sú súčasťou výchovno-vyučovacieho procesu, sú postupové a založené na dobrovoľnej účasti jednotlivcov a družstiev. Na úrovni Ministerstva školstva je zriadená Koordinačná rada súťaží, ktorej členovia sú menovaní ministrom školstva. IUVENTA spolupracuje s celoštátnymi odbornými komisiami súťaží pri tvorbe súťažných úloh a stanovovaní termínov konania súťaží. Navyše, zabezpečuje priebeh celoštátnych kôl súťaží a výberových sústredeí pred medzinárodnými súťažami.

V roku 2007 IUVENTA koordinovala nasledovné súťaže, na celoštátnych kolách ktorých sa zúčastnilo celkom 881 žiakov základných a stredných škôl:

1. Biologická olympiáda
2. Chemická olympiáda
3. Matematická olympiáda
4. Olympiáda v informatike
5. Geografická olympiáda
6. Fyzikálna olympiáda
7. Turnaj mladých fyzikov
8. Pytagoriáda
9. Olympiáda v nemeckom jazyku
10. Olympiáda v anglickom jazyku
11. Olympiáda vo francúzskom jazyku
12. Olympiáda v ruskom jazyku
13. Olympiáda v španielskom jazyku
14. Olympiáda ľudských práv
15. Olympiáda zo slovenského jazyka a literatúry

Príprava žiakov pre účasť na medzinárodných kolách súťaží prebieha na výberových sústredeniach, kde sa pripravujú projekty, riešia rôzne modelové situácie a prípravné úlohy. Na 21 sústredeniach sa v roku 2007 zúčastnilo celkom 148 žiakov. 105 žiakov reprezentovalo Slovensko na 13 medzinárodných súťažiach v 8 odbornostiach. Úspechom je zisk 3 zlatých, 21 strieborných a 17 bronzových medailí, a to v konkurencii asi 50 krajín sveta. Prehľad o úspechoch žiakov na medzinárodných súťažiach je zverejnený na www.olympiady.sk v časti Základné informácie.

Ministerstvo školstva SR odmenilo školy za mimoriadne úspechy ich žiakov a 294 základným a stredným školám rozdelilo sumu viac ako 11 miliónov korún. Finančné prostriedky školy získali za najvyššie umiestnenie, ktoré žiaci dosiahli v celoštátnych a medzinárodných predmetových olympiádach a postupových súťažiach, za zapojenie sa školy do aktivít v rámci medzinárodných projektov, programov vyhlasovaných Európskou úniou a za ocenenie v projekte Detský čin roka.

V roku 2007 nadviazala IUVENTA spoluprácu s Výborom sekcie pre vedeckú a odbornú literatúru a počítačové programy pri Literárnom fonde, ktorý udelil finančné prémie všetkým víťazom medzinárodných olympiád a súťaží za vynikajúcu reprezentáciu slovenskej vedy v zahraničí.

Medzinárodné informačné centrum medzinárodnej chemickej olympiády

Každá medzinárodná olympiáda má svoje koordinačné centrum v niektorej z krajín sveta, ktoré sa pravidelne zúčastňujú medzinárodných olympiád. Chemická olympiáda má od roku 1994 svoje centrum na Slovensku. Spolupracuje s Riadiacim výborom a organizátorom príslušného ročníka Medzinárodnej chemickej olympiády. Medzinárodné informačné centrum medzinárodnej chemickej olympiády dlhodobu archivuje prípravné a súťažné úlohy MCHO.

Viac informácií o činnosti centra nájdete na stránke www.icho.sk

Rozvoj mládežníckej politiky

Koncepcia štátnej politiky vo vzťahu k deťom a mládeži v Slovenskej republike do roku 2007 vytvorila základy pre medzirezortnú spoluprácu v oblasti mládeže na Slovensku. Výkon štátnej politiky bol zabezpečený na základe ročných akčných plánov úloh v rámci všetkých zapojených rezortov pod dohľadom vlády SR. Výzvou v roku 2007 bolo pripraviť podklady pre nový vládny koncepčný materiál, ktorý by na rozdiel od pôvodnej koncepcie pokrýval všetky oblasti života mladých ľudí (vzdelávanie, práca, bývanie, voľný čas, životné prostredie a pod.) a definoval efektívnejšie nástroje pre tvorbu stratégie, implementáciu a hodnotenie dopadu koncepcie štátnej politiky. Nová koncepcia bola prijatá pod názvom Kľúčové oblasti a akčné plány štátnej politiky vo vzťahu k deťom a mládeži v Slovenskej republike na roky 2008 – 2013. Vytvára sa medzirezortná pracovná skupina, zavádza sa systém dvojročných akčných plánov, v ktorých sa definujú merateľné ciele a nástroje ich dosiahnutia, zadáva sa úloha vypracovať Národnú správu o mládeži a prezentovať ju v Národnej rade SR v roku 2010.

Zákon, ktorý by dostal do legislatívy prácu s mládežou a potvrdil, že Slovensko si uvedomuje prínos tejto formy vzdelávania a výchovy mládeže dlhodobo absentuje. V roku 2007 vznikli podklady pre prijatie Zákona o podpore práce s mládežou (legislatívny zámer, koncepcia zákona, paragrafové znenie, pracovné skupiny a i.). Tieto aktivity koordinovala IUVENTA v úzkej spolupráci s Odborom detí a mládeže Ministerstva školstva SR. Zákon pokrýva niektoré „biele“ miesta v oblasti práce s mládežou, ako napr. terminológia, akreditácia výchovno – vzdelávacích programov, úlohy a kompetencie regionálnej a miestnej samosprávy, mládežnícke dobrovoľníctvo.

V októbri 2008 sa v Kyjeve stretnú ministri členských krajín Rady Európy zodpovední za agendu mládeže. Od roku 2006 sa pripravuje nové smerovanie politiky Rady Európy voči mládeži, ktorá vychádza pod názvom Agenda 2020. V máji 2007 sa v Trenčíne konala konferencia pod rovnakým názvom, kde sa takmer 100 účastníkov vyjadrovalo k pripravovanej stratégii a dokumentu. Rada Európy navrhuje do roku 2020 venovať sa týmto prioritám v oblasti mládežníckej politiky:

- ľudské práva a demokracia,
- život v diverzifikovanej spoločnosti a
- začlenenie mladých ľudí.

Z toho vyplýva potreba pokračovať v propagovaní interkultúrneho dialógu a v organizovaní rôznych vzdelávacích aktivítach pre rôzne cieľové skupiny. Zdôrazňuje sa nevyhnutnosť spolupráce s Európskou úniou, ktorej dobré výsledky sa dostavili už aj v súčasnosti v rámci projektov a aktivít pod názvom Partnerstvo. Predpokladá sa pokračovanie iniciatív tvorby Národných správ o mládežníckej politike, aktivít v oblasti výchovy k ľudským právam a v oblasti interkultúrneho učenia, ako aj podpory výskumu a sieťovania expertov v oblasti politiky mládeže.

Výchova k ľudským právam

Mládežnícka kampaň „Každý iný – všetci rovní“

Túto mládežnícku kampaň za rozmanitosť, ľudské práva a participáciu vyhlásila Rada Európy v spolupráci s Európskou komisiou na roky 2006 a 2007. Kampaň na Slovensku garantovalo Ministerstvo školstva SR, sekretariátom bola IU-VENTA. Sekretariát pripravoval a uskutočňoval informačné, vzdelávacie a mediálne aktivity, a to s cieľom upozorniť mladých ľudí na problém intolerancie v spoločnosti. Vďaka nasledovným aktivitám sa kampaň na Slovensku zaradila medzi najúspešnejšie národné kampane členských štátov Rady Európy:

Medializácia a propagácia kampane

Cieľom kampane bolo šíriť myšlienky rozmanitosti, participácie a za ľudské práva medzi mladými ľuďmi, preto sa veľa aktivít zameralo práve na získanie ich záujmu. Ako vyplynulo z hodnotenia dopadu kampane, medzi najzaujímavejšie nástroje z pohľadu mladých ľudí patrili „Song“, „Animák“, „Spot“, „Zborník“ a „Tvár kampane“. Do prípravy týchto aktivít sa zapojili nielen mladí ľudia, ale aj známi hudobníci - speváčka Zdenka Predná a hip-hopová skupina Drvivá menšina. Mediálne výstupy kampane boli súčasťou reklamného vysielania Slovenskej televízie, Slovenského rozhlasu a niektorých regionálnych televízií. Sekretariát kampane sa zúčastňoval aj na príprave relácie pre mládež Lúskanie. Mesačník „Kamarát“ v priebehu celého roka venoval kampani jednu stranu v každom z vydaní. Medzi populárne propagačné materiály patrili aj „tetovačky“, minikarty, plagáty a kalendáre s „Tvárou kampane“ Zdenkou Prednou. Mladí ľudia mali možnosť tvoriť jedinomínútové videá na tému kampane a zapojiť sa tak do súťaže. Očenené videá získali odmenu vo forme peňažných poukázok.

Multiplikátori kampane a metodické materiály

16 aktivistov v oblasti ľudských práv sa zúčastnilo vzdelávania, ktorého cieľom bolo pripraviť „šíriteľov“ kampane na miestnej úrovni, a to vrátane získania informácií a zručností pre prácu s príručkou Rady Európy pre ľudské práva KOM-PAS. Táto príručka je určená všetkým ľuďom, ktorým sa práca s mládežou stala poslaním, profesiou, či koníčkom a chcú pomôcť mladým ľuďom v ich hľadaní. Pre mnohých z nich sa určite stane inšpirujúcim prameňom informácií, námetov, hier a kreatívnych cvičení využívajúcich prirodzenú hravosť a súťaživosť mladých ľudí a skúseným sprievodcom na spoločnej ceste za poznaním problematiky ľudských práv, rovnosti, tolerance, demokracie a občianstva. Kompas je z dielne medzinárodného tímu odborníkov z rôznych oblastí výchovy a vzdelávania vychádza z princípov modernej pedagogiky zameranej na mládež a jej svet.

Edukačný materiál Každý iný – všetci rovní obsahuje „Listy“ pre účastníkov (študenti, mladí ľudia) a „metodické listy“ pre ľudí, ktorí vedú vzdelávanie (pracovníci s mládežou, učitelia...). Listy pre účastníkov majú poskytnúť minimum potrebných informácií, ktoré spoločne s praktickými aktivitami a zážitkovými aktivitami uvedenými v metodických listoch vysvetlia účastníkom, že ide o dôležité témy a pri práci s nimi môže byť aj zábava. Metodické listy obsahujú aktivity neformálneho vzdelávania. Ide o metódy, ktoré sú založené na zážitku, zaujímavou formou umožňujú naučiť sa a zapamätáť si fakty. Tieto metódy tiež otvárajú priestor pre osvojenie si nových zručností a formovanie postojov.

Noc kampane a Hot graffiti session

„Noc kampane“ sprostredkovala zaujímavé zážitky mladým ľuďom, ktorí strávili jednu noc v týždni od 17. do 23. júna 2007 na niektorom zo 43 miest na Slovensku. Diskutovali o intolerancii a diskriminácii za účasti tých, ktorých sa to priamo týka. „Hot graffiti session“ bola akcia pre „grafitákov“ na témy kampane. V období od 15. júna do 15. júla 2007 sa mohli zúčastniť jednej z troch veľkých akcií. Podmienkou bolo do každého diela zakomponovať svoju predstavu sloganu kampane Každý iný – všetci rovní.

Festivaly a informačné stánky kampane

Jedným z najväčších festivalov bol Truck Tour 2007 na Zelenej vode v Novom Meste nad Váhom. Organizátori spojili dve veľké európske kampane s témou ľudských práv, a to kampaň „Za rozmanitosť. Proti diskriminácii.“ s kampaňou „Každý iný - všetci rovní“. Okrem vystúpení známych hudobníkov (Zdenka Predná, Drvivá menšina) bola súčasťou programu aj Živá knižnica (priestor pre rozhovory „živých kníh“, teda ľudí so skúsenosťami s diskrimináciou a „čitateľov“, teda návštevníkov festivalu).

„Živé knihy – nechajme knihy rozprávať“

Metodický materiál k živým knižniciam nájdete na www.iuventa.sk v časti „Publikácie“. Popisuje jednu z nových metód odbúravania predsudkov a stereotypov a zoznamovania sa s novým pohľadom na veci okolo nás, ktorá je založená na interaktívnej komunikácii medzi „živou knihou“ a „čitateľom“. Živé knižnice prišli na Slovensko z Dánska a prvá celoslovenská Živá knižnica sa uskutočnila v rámci národných aktivít kampane „Každý iný – všetci rovní“, kde stretla sa s úspechom a pozitívnymi výstupmi.

Informácie pre mládež

IUVENTA prispieva k rozvoju informácií o:

- mobilite mládeže a možnostiach jej podpory,
- štátnej podpore talentovanej mládeže,
- štúdiu, práci, možnostiach vo voľnom čase,
- participácii mladých ľudí,
- platnej legislatíve v oblasti práce s mládežou,
- dobrovoľníctve mladých ľudí,
- vzdelávaní v oblasti ľudských práv,
- výskume mládeže,
- práci s mládežou a možnostiach jej podpory.

Európsky informačný projekt EURODESK je portál, ktorý poskytuje mladým ľuďom a pracovníkom s mládežou informácie z vyššie uvedených oblastí. Špecifikom Eurodesku je, že zabezpečuje osobnú podporu tých, ktorí informácie hľadajú, a to prostredníctvom osoby národného koordinátora a jeho regionálnych pobočiek. Na propagáciu európskych informácií a služieb bola zameraná propagačná kampaň a „online“ súťaž na stránke www.eurodesk.sk.

Počas Európskeho týždňa mládeže sa konali informačné a propagačné podujatia na regionálnej úrovni (koncerty, graffiti súťaže, športové aktivity) za účasti takmer 5 tisíc mladých ľudí, ktoré vyvrcholili dňom otvorených dverí v IUVENTE, kde sa predstavili zástupcovia úspešných mládežníckych projektov a tvár kampane „Každý iný – všetci rovní“ Zdenka Predná.

Koncom roka 2007 sa sieť Eurodesk Slovensko zapojila do iniciatívy zameranej na podporu štruktúrovaného dialógu prostredníctvom organizovania 6 stretnutí so študentmi stredných škôl. Stretnutia boli venované podpore aktívneho občianstva, štruktúrovaného dialógu mladých ľudí s ľuďmi s rozhodujúcou právomocou a propagácii európskych príležitostí pre mladých ľudí.

Medzinárodná spolupráca

IUVENTA z poverenia Ministerstva školstva SR reprezentuje Slovensko na rôznych medzinárodných fórach a sieťach. Sieť korešpondentov EKCYP pri Rade Európy (European Knowledge Centrum of Youth Policy) sa stretáva striedavo v Štrasburgu a v Budapešti. Na stretnutiach plánuje rozvoj a stratégiu aktivít portálu, jeho propagáciu, prístupnosť, prehľadnosť. Korešpondenti pripravujú štruktúry dotazníkov ako základný nástroj na zber porovnateľných údajov zo všetkých krajín.

Európska sieť znalostí o mládeži (EuNYK) je pracovná skupina zriadená Európskou komisiou, ktorej cieľom je zabezpečiť výmenu informácií medzi tvorcami politiky voči mládeži z rôznych krajín a vypracúva stanoviská pre Európsku komisiu k plánovaným opatreniam a zmenám v oblasti politiky mládeže. Zároveň pripravuje ciele aktivít na vznik a fungovanie národných sietí „Výskumníci – Politici – Mládež“ ako súčasť otvorenej metódy koordinácie v jednotlivých krajinách.

Zástupcovia IUVENTY boli v roku 2007 aj členmi zmiešaných komisií pre bilaterálnu spoluprácu Ministerstiev zodpovedných za agendu mládeže z Nemecka a Českej republiky. Následne v rámci svojich aktivít IUVENTA ponúka rôzne študijné návštevy a školenia pre pracovníkov s mládežou na základe priorít dohodnutých na stretnutiach komisií. V roku 2007 sa konali dve aktivity na základe protokolu o spolupráci medzi Slovenskom a Belgickom (Flámska komunita). Prvá „noha“ študijnej návštevy sa konala v októbri 2007 (4 účastníci zo Slovenska). V rámci programu účastníci navštívili organizácie, poskytujúce voľnočasové aktivity (otvorené/nízkoprahové kluby) na úrovni komunity, informačné centrá, inštitút pre mládež JINT, zástupcu družobného mesta Hlohovca - De Panne a získali informácie o platforme pre oblasť výskumu mládeže JOP. Počas slovenskej časti študijnej návštevy sa flámski pracovníci s mládežou stretli so zástupcami ministerstva, rady mládeže, IUVENTY a niektorých mládežníckych organizácií.

Jednorázové projekty na podporu bilaterálnej spolupráce boli realizované aj s mládežníckymi dobrovoľníkmi z Francúzska a Ruska.

Partnerstvá

Rozvoj životných zručnosti/kľúčových kompetencií detí a mladých ľudí bol projekt, ktorý realizovala Nadácia pre deti Slovenska v spolupráci s viacerými partnermi zo štátneho aj mimovládneho sektora za finančnej podpory holandského ministerstva zahraničných vecí (MATRAFLEX). Cieľom projektu bolo pripraviť súbor nástrojov na podporu pedagogických inovácií, ktoré podporujú rozvoj kľúčových kompetencií a životných zručností.

Edukačný portál www.skolaplus.sk je spoločný projekt metodicko – pedagogických centier v Prešove, Bratislave a Trenčíne, Slovenskej rady rodičovských združení a IUVENTY. Výsledkom je spoločný internetový portál, kde je priestor na výmenu informácií, názorov a príkladov dobrej praxe z oblasti vzdelávania. Portál slúži učiteľom, rodičom a mladým ľuďom. IUVENTA je garantom časti portálu „MLÁDEŽ“ a témy, ku ktorým mladí ľudia uverejňujú svoje príspevky, sa týkajú problematiky žiackych školských rád, života škôl po vyučovaní, mobility študentova ale aj otázok vzťahov medzi rovesníkmi, rodičmi, učiteľmi.

Dobrovoľnícky portál www.dobrovolnictvo.sk virtuálne dobrovoľnícke centrum je servisným a informačným portálom určeným pre dobrovoľnícke organizácie, dobrovoľníkov a verejnosť. Projekt vznikol pod koordináciou OZ C.A.R.D.O. za finančnej a organizačnej podpory Ministerstva školstva, Odboru detí a mládeže a IUVENTY. Na projekte aktívne spolupracuje 17 národných a miestnych dobrovoľníckych organizácií. Na stránke záujemcovia nájdu informácie o možnostiach a aktivitách dobrovoľníctva, ako aj ponuku dobrovoľníckych aktivít na celom území Slovenska a v zahraničí.

Výzvy pre budúcnosť

IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže – bola už svedkom mnohých pozitívnych zmien v oblasti práce s deťmi a mládežou. Výzvou pre budúcnosť stále zostáva prekonanie nezájmu verejnosti a šírenie informácií o prínosoch práce s deťmi a mládežou. Práve aktivity smerujúce k uznávaniu prínosov práce s mládežou ako neformálneho vzdelávania budú základom našej činnosti. Pracovná skupina k tejto téme by mala byť základom stále sa rozširujúcej platformy na strategický rozvoj. Podporená terminologickým slovníkom a odbornou publikáciou k téme prínosy práce s mládežou by mala vytvoriť základy pre širokú diskusiu o nástrojoch pre uznávanie výsledkov neformálneho vzdelávania pri práci s mládežou.

Očakávame, že v roku 2008 sa začnú v praxi uplatňovať strategické dokumenty pre rozvoj práce s mládežou, a to kľúčové oblasti a akčné plány štátnej politiky voči deťom a mládeži v Slovenskej republike na roky 2008 – 2013 a Zákon o podpore práce s mládežou. Oboj dokumentom je potrebné pripraviť náležité podmienky pre ich uplatňovanie a pozitívnu atmosféru spolupráce a informovanosti. Pripravujú sa okrúhle stoly, školenia, osobitné podporné aktivity pre osoby, kľúčové pri uplatňovaní týchto dokumentov v praxi.

Výchova k ľudským právam patrí od roku 2005 k základným témam projektov IUVENTY. Napriek tomu, že sme získali množstvo kontaktov a príkladov dobrej praxe, stále rezonuje potreba výmeny informácií a intenzívnej spolupráce vo forme sieťovania, na čo IUVENTA v roku 2008 reaguje vytvorením pracovnej skupiny a informačného systému medzi organizáciami ale aj individuálnymi záujemcami o oblasť výchovy k ľudským právam. V spolupráci s Nadáciou Milana Šimečku a s podporou Rady Európy sa pripravuje školenie multiplikátorov (školiťeľov) manuálu KOMPAS a ďalšie školiace a propagačné aktivity.

Téme participácie budú venované dve línie aktivít: pokračujeme v podpore a rozvoji žiackych školských rád (koordinátorov, aj študentov). V roku 2008 štartujeme akreditovaný dlhodobý vzdelávací modul „PARTNERSTVO“ pre pracovníkov samospráv na podporu aktívnej účasti mládeže.

V roku 2008 IUVENTA pripraví podklady pre národnú správu o plnení spoločných cieľov v oblasti lepšieho poznania a porozumenia mládeže (LEPOPO 2008) pre Európsku komisiu. V rámci prípravy správy prebehne niekoľko seminárov, fokusových skupín a stretnutí s kľúčovými hráčmi v oblasti výskumu mládeže. Pokračujú projekty datatarchív výskumu mládeže (rozšírený o zaujímavé doktorandské a kvalifikačné práce učiteľov) a Európske znalostné centrum o mládežníckej politike.

Rozvoj dobrovoľníctva mládeže bude v roku 2008 podporený aj akreditovaným vzdelávacím modulom „KOTVA“ pre koordinátorov dobrovoľníkov.

IUVENTA bude pokračovať v zabezpečovaní kľúčových programov na podporu práce s mládežou, a to programu Európskej únie „Mládež v akcii“ a Programov finančnej podpory aktivít detí a mládeže v SR na roky 2008 – 2013 (Programy ADAM). Národná agentúra programu Mládež v akcii vníma rok 2008 ako obdobie, kedy je potrebné dostať do povedomia nové typy projektov a podporiť zaujímavé projekty, ktoré majú potenciál zlepšiť postavenie mladých ľudí v spoločnosti a ich akceptáciu komunitou. Aj keď program nadväzuje na predchádzajúce programy „MLÁDEŽ“ a „Mládež pre Európu“, je potrebné pokračovať v informovaní verejnosti o možnostiach, ktoré poskytuje.

Príspevok k tvorbe novej legislatívy a ku kategorizácii súťaží, ako aj tvorba metodiky pre organizovanie a financovanie rôznych úrovní olympiád a súťaží patria medzi výzvy pre oblasti podpory talentovanej mládeže.

Zaujímavé čísla za rok 2007

- Uskutočnilo sa 26 typov rôznych vzdelávacích aktivít.
- Na vzdelávacích aktivitách sa zúčastnilo 2272 účastníkov.
- Najviac účastníkov bolo vo veku od 20 do 24 rokov (763).
- Najviac žiakov sa zapojilo do matematickej, biologickej a geografickej olympiády.
- Najmladšou olympiádou je Olympiáda zo slovenského jazyka (zatiaľ sa uskutočnil len jej nultý ročník) a druhou najmladšou je Olympiáda ľudských práv (uskutočnil sa jej deviaty ročník).
- V regiónoch pracovalo 8 regionálnych konzultantov programu Mládež v akcii a 6 pobočiek Eurodesku.
- Na školiacich aktivitách sa podieľa skupina 45 interných aj externých školiteľov.
- V IUVENTE pracovalo 56 zamestnancov, z toho 22 zabezpečovalo odborné činnosti.

Kontakt

IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže
Búdková 2
811 04 Bratislava I
Tel. 02 / 5929 6112, fax: 02 / 5929 6123
iuventa@iuventa.sk
www.iuventa.sk

IUVENTA spravuje budovu na Karloveskej ulici č. 64 v Bratislave, ktorá ponúka:

- 4 seminárne miestnosti s kapacitou do 55 osôb,
- Veľké divadlo s kapacitou 316 sedadiel,
- Malé divadlo s kapacitou 35 sedadiel,
- 2 pohybové sály so zrkadlovou stenou s kapacitou 20 a 30 osôb,
- plaváreň (25 m bazén s kapacitou max. 50 osôb) a saunu.

V uvedených priestoroch je verejnosti k dispozícii bufet, fitness centrum, solárium a masáže.

Kontakt pre objednávky:
IUVENTA – oddelenie služieb zákazníkom
Karloveská 64
842 58 Bratislava IV.
Tel. 02 / 6025 3651; 6025 3633; 6025 3634
Fax 02 / 6025 3123
servis@iuventa.sk
www.iuventa.sk

GR pre vzdelávanie a kultúru

Program Mládež v akcii

každý iný
všetci rovní

eurodesk